

Museums-Tidende

INFORMASJONSAVIS FOR STAVANGER MUSEUM

NR.4 DES.1991

Hva er det vi skriker for?

Stavanger Museums magasiner har vært relativt hett stoff de siste ukene. Etter brannen i Ogna kirke har lokale politikere og media med rette stilt kritiske spørsmål om sikring av verneverdige bygg og samlinger. Det samme skjedde på landsplan for noen år siden etter at Bispegården i Trondheim brant. Da ble det faktisk stilt betydelige statlige midler til disposisjon for brannsikringstiltak i verneverdige bygg, noe også våre anlegg har nytt godt av.

Nå er det imidlertid først og fremst samlingene våre det gjelder. Uerstattelige verdier lagres under fullstendig uforsvarlige forhold. Etter 10 år med nullvekst på budsjettene har vi for 1992 søkt om en beskjeden realøkning

for å kunne leie tjenlige magasinlokaler. Søknaden ble sendt lenge før brannen på Ogna, men denne tragiske hendelsen gjør at vi ser med ekstra spenning fram til den endelige budsjettbehandlingen i fylkeskommunen.

Publikum kan skrike ut sitt behov for oppmerksomhet, det kan ikke museums-gjenstandene. Derfor er det vår jobb å si tydelig ifra på vegne av den kulturarven som skal overleveres til nye generasjoner. Vi ønsker alle lesere og museums-gjenstander en riktig GOD JUL og et framgangsrikt GODT NYTT ÅR!

Harald Hamre

Stavanger Museums STORE JULEFEST 15. desember

JUL PÅ BREIDABLIKK OG LEDAAL

- * Oppvisning i gamle stildanser på Ledaal
- * Opplesing av julefortellinger *Juleleker/julesanger
- *Bli fotografert sammen med nissen *Vi lager julepynt
- *Støping av julelys *Tur med hest og kjerre
- *Gang rundt juletre *Julegrøt/serivering

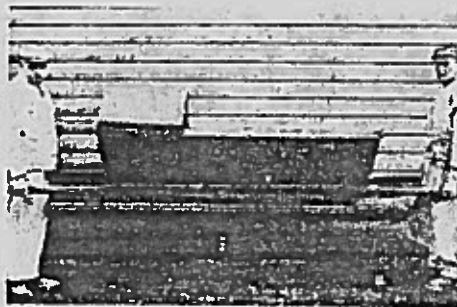
SØNDAG 15. DESEMBER KL. 11-16

BREIDABLIKK OG LEDAAL, EIGANESVEIEN 40/45

Stavanger Museum

Historien ble for sterk

I samarbeid med foreningen "Den Kombinerte Indretning" laget Stavanger Museum en liten utstilling som ble plassert i sentralsykehusets nye kantine. Temaet var sykehusets historie hvor selvsagt historien om Den Kombinerte Indretning sto sentralt. Den eneste gjenstand som fremdeles er igjen fra denne fryktinngytende institusjonen, er en sykebære. I denne ble pasientene fraktet til sykehuset, båret av to tvangsarbeidere i fange-drakt. Pestkasser kalte Alexander Kielland dem.

Utstillingen var planlagt å stå ut året.

Men plutselig var sykebåren borte og ingen visste hvor den hadde tatt veien... Etter et par dager i uvisshet ble det konstatert at den sto trygt forvart på ambulansesentralen - naturlig nok. "Den skapte for mye uhyggestemning" var forklaringen som ble gitt.

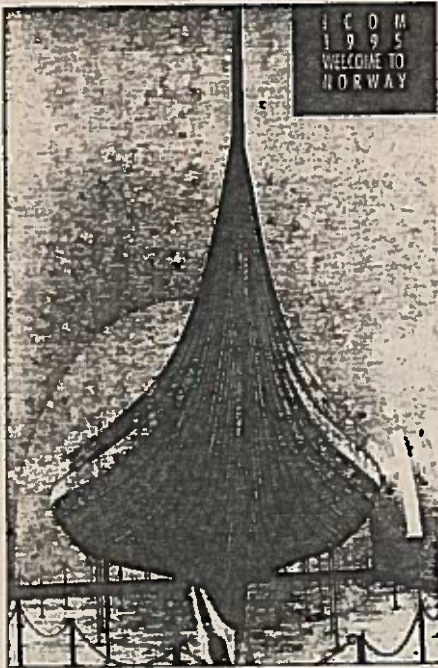
Vi for vår del er selvsagt glad for å ha fått båren tilbake uskadd. Den er uerstattelig. I 1995 kan den forhåpentligvis beskues i de nye utstillingene som planlegges i Musegt.16 - for dem som tør...

I MARGEN

Alle museets anlegg holder stengt i desember (NB! Julefest på Ledaal og Breidablikk søndag 15. desember). Museet er åpent hver søndag fra f.o.m. 5. januar 1992 fra 11-16 med unntak av Breidablikk og Ledaal som også er stengt i januar.

ICOM 95

Et kjempeløft for museene i Norge

De fleste av våre lesere vil vite at den internasjonale museumsorganisasjonen

ICOM har valgt å legge sin verdenskonferanse i 1995 til Stavanger og Rogaland. Vi venter et innrykk på over 1.500 museumsansatte fra hele verden i månedsskiftet juni/juli, museumsarbeidere som kommer for å lære av vår måte å drive museer på.

Har så museene i fylket noe å lære bort? Vi som sliter med gamle utstillinger og prekær mangel på magasiner, flere museumsprosjekt som bare eksisterer på papiret og i avisdebatter, underbemanning og stor knapphet på økonomiske ressurser?

Vi som mangler de store, tunge institusjonene med eksklusive gjenstandssamlinger og spisskompetanse på alle fagfelt? Faktisk er det nettopp dette museumsfolk kommer for å se. Temaet for konferansen, "Det desentraliserte museumsvesen", gjenspeiler den norske museumsmodellen og har allerede møtt stor interesse. Verdens museumsmiljøer ønsker å lære hvordan vi kan ta vare på og formidle vår kultur- og naturhistorie i små enheter med knappe ressurser, og ikke minst hvor mye dugnadsarbeid og frivillig innsats betyr for etablering og drift av museer over alt i landet.

Konferansen vil bli en enestående mulighet for en lokal, nasjonal og internasjonal profilering av det norske museumsvesen og av norsk kultur. Et stort og spennende arbeid ligger foran oss. Styret i Norsk Icom arbeider nå med å bygge opp en organisasjon som skal forberede og avvikle konferansen, i samarbeid med Stavanger Forum. Det konkrete arbeidet er i gang, og noen brikker er allerede på plass:

Styret har mottatt melding fra slottet at H.M. Dronning Sonja "med glede vil stille seg som den høye beskytter for ICOMs Generalkonferanse 1995".

Fra 1. februar 1992 er Harald Mehus engasjert som prosjektleder for konferansen. Engasjementet varer ut 1995. Arbeidssted vil være på Arkeologisk museum i Stavanger.

Mehus er botaniker med mange års erfaring fra Tromsø Museum bak seg. Arbeidet i ICOM kjenner han fra sin periode som medlem av Norsk Icoms styre og aktiv deltaker i en av ICOMs fagkomiteer. For tiden er han ansatt ved Den norske UNESCO-kommisjonen i Oslo.

I løpet av november er budsjett for både planleggingen og avviklingen av konferansen ferdig utarbeidet og levert Kulturdepartementet. Så gjenstår det bare å håpe at de bevillende myndigheter ser hvor viktig denne konferansen er for profileringen av Norge og gir oss vide rammer å arbeide etter.

Mange store og små oppgaver venter i årene fram mot 1995. Disse vil kreve stor innsats fra det norske museumsvesen og ikke minst fra museene i vårt fylke. De ansatte ved Stavanger Museum har allerede vist at de er klar til å ta fatt. Hele 10 av våre ansatte har meldt seg inn i ulike fagkomiteer og vil være viktige kontaktpersoner under planleggingen av program for hver komite.

Men vi trenger hjelp utover det vi kan bidra med selv. Så vi ber alle våre støttespillere gjøre seg klar til innsats!

Randi Skotheim

STAVANGER MUSEUM SINE PLANER FOR FRAMTIDA.

Direksjonsmøtet 11. desember skal behandle to omfattende plandokument om museets framtid, en virksomhetsplan for 1992 og en langtidsplan for perioden 1992-1995. Årsplanen for 1992 er den andre i rekken, mens det er første gang vi forsøker å lage en samlet langtidsplan. Planperioden er selvfølgelig bestemt av ICOM's verdenskonferanse i juni 1995. Til da ønsker Stavanger Museum å framstå som en faglig sterk og verdig representant for det desentraliserte norske museumsvesenet.

Plandokumentene blir på ca. 20 sider hver og kan bestilles for kr. 20,- pr. stk.

Kurs i lokalhistorie

våren 1992

Stavanger Museum planlegg ei spennende reise inn i Stavanger og regionen si nære og fjerne fortid med vegvisarar frå dei lokale musea sine fagmiljø.

Foreløpig kursinnhald:

- *Stavanger og Rogaland i forhistorisk tid
- *Stavanger i mellomalder og etterreformatorisk tid
- *Sild og sjøfart
- *Hermetikkbyen
- *Relegjøre og folkelege rørsler
- *Vår nære fortid.
- *Byvandring: Tradisjon og forandring

Kursstart: 27.januar kl.18.00
Omfang: 7 veker/21 skulet.
Kurspris: kr.400,-
Påmelding: Innan fredag 17.januar

For nærmare informasjon, kontakt Stavanger Museum v/mus.ped. Arvid Sandal Musegt.16, 4005 Stavanger, tlf.(04) 52 60 35.

Museums - kalenderen våren 1992

JANUAR

**Søn-
dag** Brannmuséet kl 11 - 12
Omvisning i Brannmuséet.
Sted: Lagårdsveien 32

19 Stavanger Sjøfartsmuseum kl 11 - 16
Familiedag på Sjøfartsmuséet.
Sted: Nedre Strandgate 17&19

**Søn-
dag** Brannmuséet kl 11 - 12
Omvisning i Brannmuséet.
Sted: Lagårdsveien 32

26 Stavanger Sjøfartsmuseum
Lokalrutebart. Johannes Østvold kåserer.
Sted: Nedre Strandgate 17&19

FEBRUAR

**Søn-
dag** Brannmuséet kl 11 - 12
Omvisning i Brannmuséet.
Sted: Lagårdsveien 32

2 Hermetikkmuséet kl 11 - 16
Aktivitetsdag med treding, røyking, legging
av brisling og bytting av IDDISAR.
Sted: Øvre Strandgate 88 A

**Søn-
dag** Brannmuséet kl 11 - 12
Omvisning i Brannmuséet.
Sted: Lagårdsveien 32

9 Misjonsmuséet kl 12 - 15
Omvisning og orientering.
Sted: Misjonshøgskolen, Misjonsveien 34

Rogaland Kunstmuseum i Stavanger kl 12
Omvisning i nybygget ved Lau Albrektson.
Muséet har vanlig søndagsåpent.
Sted: Rogaland Kunstmuseum. Tjensvoll 6

**Søn-
dag** Stavanger Museum kl 11 - 16
Familiedag.
Sted: Muségt. 16

**Søn-
dag** Arkeologisk museum i Stavanger kl 12, 13 og 14
23 "Bruk av planter gjennom tidene". Kåseri og
demonstrasjoner ved botaniker Kerstin Griffin.
Muséet har åpent 11 - 16.
Sted: Storgata 27

Mandag 24. -

L.o.m. torsdag 27. Stavanger Museum 11 - 15
VINTERFERIE-ÅPENT for barn og voksne.
Film og aktiviteter.
Sted: Muségt. 16

MARS

**Søn-
dag** Hermetikkmuséet kl 11 - 16
1 Aktivitetsdag med treding, røyking, legging av
brisling og bytting av IDDISAR.
Sted: Øvre Strandgate 88 A

**Søn-
dag** Vestlandske Skolemuseum kl 11 - 16
8 Utstillingen: De verst stilte barna i Stavanger
1900 - 1930. Omvisning og orientering.
Sted: Kvæleberg skole. Hillevåg.

**Søn-
dag** Statsarkivet / Utvandrersenteret kl 12 - 15
15 "Åpent hus" på Utvandrersentret, Rogaland
historie- og ættesogelag og Statsarkivet.
Omvisning og orientering.
Sted: IMI - gården. Bergjelandsgt. 30

**Søn-
dag** Vegmuséet kl 12 - 16
22 "Veger og vegbygging i Rogaland".
Omvisning i Vegmuséet, Statens vegvesen
Rogaland. Video. Aktiviteter for barn.
Sted: Lagårdsveien 80

**Søn-
dag** Norsk Grafisk Museum kl 12 - 15
29 Omvisning og demonstrasjon.
Sted: Stavanger Kulturhus (underetasjen)

APRIL

**Søn-
dag** Hermetikkmuséet kl 11 - 16
5 Aktivitetsdag. IDDISAKTIVITETER SPESIELT
FOR BARN. Røyking av brisling.
Sted: Øvre Strandgate 88 A

**Søn-
dag** Breidablikk kl 11 - 16
26 Familiearrangement med dokketeater på låven.
Sted: Eiganesveien 40.

MAI

**Søn-
dag** Aktivitetsdag i Gamle-Stavanger kl 11 - 16
3 - Røykearrangement på Hermetikkmuséet.
Sted: Øvre Strandgt. 88 A

- Omvisning i Bankmuséet.
Sted: Bjergsted terrasse.

- Bydelsvandring i Gamle-Stavanger.
Frammøte: Hermetikkmuséet.

**Søn-
dag** Arkeologisk museum / Fylkeskultursjefen
10 Tur til helleristningene på Austre-Åmøy.
Guide: arkeolog Geir Sør-Reime.
Fergeavgang blir avtert i Stavanger Aftenblad.
Opplysninger: AmS, tlf. 53 41 40

**Søn-
dag** Jernaldergården kl 11 - 15
24 "Mat og drikke i jernalderen". Orientering,
matlagning, smaksprøver.

Jernaldergården har vanlig søndagsåpent 12 - 17
Sted: Jernaldergården på Ullandhaug.

**Søn-
dag** Engøyholmen kl 11 - 16
31 Åpen dag på Kystkultursenteret.
Veteranbåter. Familieaktiviteter.
Sted: Engøyholmen.

Gratis båttransport fra Øyane handel.

JUNI

**Søn-
dag** Breidablikk kl 11 - 16
14 Familiearrangement i samarbeid med
Utvandrerfestivalen.
Sted: Eiganesveien 40

MUSEUMS-STAFETTEN

er i gang igjen!

For et år siden skrev Stavanger Aften-
blad at museene løfter i flokk. Det gjør

vi i denne våren også. Vi har mye
kjekt og interessant å se fram til.
Kalenderen over kan dessuten bli enda
mer fyldig når den er klar for utdeling
ved års-skifte.

Som i fjor er de alle fleste museer og
lag med historisk tilknytning med i
stafetten som starter 19. januar og
varer til 14. juni. Selv om du er flittig
bruker av Stavanger-museene, vil du
nok finne steder du ikke har besøkt
tidligere.

- Og du er hjertelig velkommen igjen
der du har vært før!

Publikumstjenesten ved Stavanger
Museum koordinerer arbeidet med
Museums-stafetten.

Anne Berit Sæl

OMDANNING TIL STIFTELSE?

Etter anmodning fra museets årsmøte
har direksjonen vurdert å omdanne
Stavanger Museum til en stiftelse. En
slik omdanning vil bety at organisa-
sjonen blir ryddigere og at den nå-
værende medlemsforeningen omgjøres
til støtteforening for museet.

Det er allerede utarbeidet et utkast
til vedtekter for en stiftelse og
direksjonen ønsker å legge dette fram
for årsmøtet i mars 1992. Forslaget ble
presentert for et medlemsforenings-
møte 18. november og fikk bred
oppslutning.

Forslaget til nye vedtekter vil bli
utsendt til årsmøtet, men utkastet kan
allerede nå fås ved henvendelse til
museet.

Sjøguglmøte i København

I månedskiftet november - desember ble det arrangert to internasjonale sjøguglmøter i København, med deltakere fra Portugal i sør til Norge i nord. På det første ble det fokusert på undersøkelser av ilanddrevne sjøgugler, såkalte Beached Bird Surveys (BBS), mens det andre dreide seg om et prosjekt (NORSAP) som ved hjelp av analyser av oljeprøver på sjøgugler og strender prøver å registrere forurensningsgrad og forurensningskildene. NORSAP vil være av betydning når en vil fremme politiske vedtak vurdere effekten av disse. Konservator Kolbjørn Skipenes ved Stavanger Museum representerte Norge, som koordinator for den norske delen av IBBS (International Beached Bird Surveys).

"The Commission of the European Communities" har nå bestemt at det vil støtte IBBS de neste to årene under EPAS-prosjektet (Establishment of a Protected Areas network at Sea). Dette medførte bl.a. at de nasjonale koordinatorene for BBS fikk dekket reiseutgiftene og hotellutgiftene i

forbindelse med møtene. Det internasjonale samarbeidet ser også ut til å kunne medføre delfinansiering av de nasjonale prosjektene.

På møtene orienterte de nasjonale koordinatorerne om de nasjonale BBS, om undersøkelsesmetoder, bearbeiding av materialet, publisering av data, tidligere og nåværende bruk av data og planer for fremtiden. Videre ble metodikken i tilknytning til IBBS og bruken av resultatene fra BBS diskutert.

Den nederlandske regjering har tatt initiativ til å utarbeide et forskningsprogram om sjøguglmortalitet forårsaket av olje med støtte fra NSTF (The North Sea Task Force). I København diskuterte vi mulighetene for et større europeisk overvåkings-program. En tar sikte på å studere sesongmønsteret i strandingene av sjøgugl, både med hensyn til antall og artssammensetning. Videre vil en se på regionale mønstre. I slutten av mars vil det bli holdt et nytt møte i Glasgow i tilknytning til disse prosjektplanene.

I Norge har Stavanger Museum et nært samarbeide med NOF (Norsk Ornitologisk Forening), som gjør en imponerende innsats ved innsamlingen av de ilanddrevne sjøguglene.

Kolbjørn Skipenes

Iddiskalenderen 1992

Norsk Hermetikkmuseum kan også i år tilby den særegne iddiskalenderen i samarbeid med bl.a. Iddisklubben "Norway Brand".

Årets kalender inneholder iddisar fra følgende firma:

Chr. Bjelland & Co., Ths. Ottesen & Sons, L. A. Mydland Canning Co. og Hermetikk-fabrikken Norrig. Sammen med et variert utvalg iddisar finnes også en kort presentasjon av de enkelte firma på både norsk og engelsk.

Fjorårets opplag av "Iddis-kalenderen" ble solgt i løpet av kort tid. Vi blir ikke overrasket om det samme skjer også i år. Derfor bør en være raskt ute for å sikre seg de nødvendige eksemplarer som gave til venner og forretningsforbindelser i inn- og utland.

Kalenderen kan kjøpes på Stavanger Museums hovedkontor i Musegt. 16.

John Gunnar Johnsen

Ansvarlig redaktør:
Harald Hamre

Redaksjon:
Arvid Sandal

Layout:
Arvid Sandal

Adresse:
Museums-Tidende
Stavanger Museum
Musegt.16
4005 Stavanger

Stavanger Museum
Muségaten 16
N-4005 Stavanger

Avsender:

SM

Harald Hamre

C-post